

Zöldség – gyümölcs

IX. évfolyam / 7. szám

2005. 04. 25.

15-16. hét

Zöldség-gyümölcs piaci jelentés:

Néhány, hazai piacokért versenyző
belföldi termelésű, illetve más
országokból származó termék piaci
ára 2. old.

A gomba piaci elemzése 3-6. old.

6-7./ táblázat:

Nagykőrösi Úti Nagybani Piac árai 7-8. old.

8./ táblázat:

Értékesítési árak egyes európai
nagybani piacokon 10. old.

1-12./ ábra, 1-5. táblázat:

Piaci folyamatok elemzése

Készítette: Németh Noémi,
Szente-Orbán Csaba,
Varga Viktória

KIADÓ:

Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piac-árinformációs Szolgálat
Magyarország H-1093
Budapest, Zsil u. 3-5.
Telefon: (00 36) 1-476-3285
Fax: (00 36) 1-217-1812

Néhány, hazai piacokért versenyző belföldi termelésű, illetve más országokból származó termék piaci ára

A primőr termékek megjelenése élenkítően hat a keresletre. Egyre több termelő nyitja ki standját és kínálja zöldségfélét a budapesti nagybani piacon.

A belföldi termesztésű **zöldségfélék** felhozatalában 750-800 Ft/kg-os áron, a 15. héttől megjelent az **újburgonya**. Termelői ára, a 16. hét elejére 800-1000 Ft/kg-ra nőtt. 2004-ben két héttel később, csak a 17. héttől bővítette ez a termék a kínálatot. A belföldi termelésű újburgonyával egy időben más országokból származó termékek is megjelentek a piacokon, lényegesen alacsonyabb áron (**1. táblázat**).

1. táblázat

A I. osztályú, belföldi termelésű és más országokból származó újburgonya ára a Nagykőrösi Úti Nagybani Piacon (Ft/kg)

Származási Hely	2004. 17. hét	2005. 15. hét	2005.15.hét/2004. 17. hét [%]
Magyarország	525	800	152,4
Marokkó	-	180	-
Törökország	-	140	-

Forrás: AKI PÁIR

A 16. hét újdonsága a 400-500 Ft/kg-os áron kínált belföldi termesztésű, 10-16 cm-es **karfiol**, amely az elmúlt évhez képest három héttel korábban és közel 70 %-kal magasabb áron jelent meg. A 6-9 cm-es **fürtös** vagy **berakó uborka** esetében is idén először, a megfigyelt két hétben jelentettek termelői árat (350-370 Ft/kg). A kg-os kiserelésű, tárolt **sárgarépa** mellett a 16. héttől – a tavalyi évhez képest három héttel korábban - már megfigyelhető a csomós kiserelésű primőr termék is, a 2004. évi megjelenési árral megegyező áron (150-180 Ft/csomó). Vidéki nagybani piacaink közül csak Debrecenben található csomós kiserelésű

sárgarépa a 16. héten, 200 Ft/csomós termelői áron. A belföldi termesztésű 16 mm feletti (fehér) **spárga** a 15. héten került piacra, 600-800 Ft/kg-os termelői áron. Az elmúlt évben a 17. héten, a zöld spárgával együtt jelent meg a kínálatban, a jelenleginél alacsonyabb áron. 200-240 Ft/kg az **új fehér fejes káposzta** termelői ára, mely a 16. hét második felétől kapható.

Egyre kevesebb a hazai termesztésű **körte** a **gyümölcsfélék** kínálatában. Valószínű, hogy a kitérítés a végéhez közeledik. A kínálatban azonban az argentin mellett, megjelent a chilei és spanyol termék is, 330 Ft/kg illetve 230 Ft/kg-os áron (**2. táblázat**).

2. táblázat

A különböző országokból származó körte ára a Nagykőrösi Úti Nagybani Piacon (Ft/kg, db)

Származási Hely	Kiserelés	2004. 16.hét	2005. 15. hét	2005. 15. hét / 2004. 16. hét [%]
Argentína	kg	355	267	75,2
	db	-	53	-
Chile	kg	-	330	-
Spanyolország	kg	-	230	-

Forrás: AKI PÁIR

A hazai termesztésű **almafajtákból** még bő a választék, ennek ellenére ömlesztett, konténeres kiserelésű olasz Golden Delicious fajta is megjelent a magyar piacon.

A gomba piaci elemzése

A világ gomba termelése 2004-ben 3,2 millió tonna, amely a világ összes zöldségtermelésének mintegy 4,7 %-át teszi ki (1. ábra).

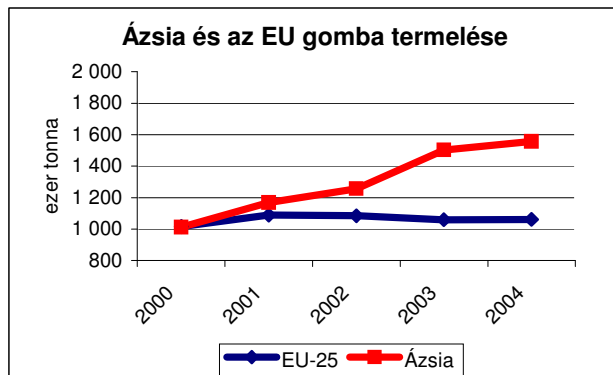
1. ábra

Forrás: FAO

A gombatermesztés vezető régiója 2000 óta Ázsia, termelése 2004-re 50%-kal nőtt, 2000-hez hasonlítva. Az EU-25 gomba termelése stagnál, 2000-2004 között egy millió tonna körül alakult (2. ábra).

2. ábra

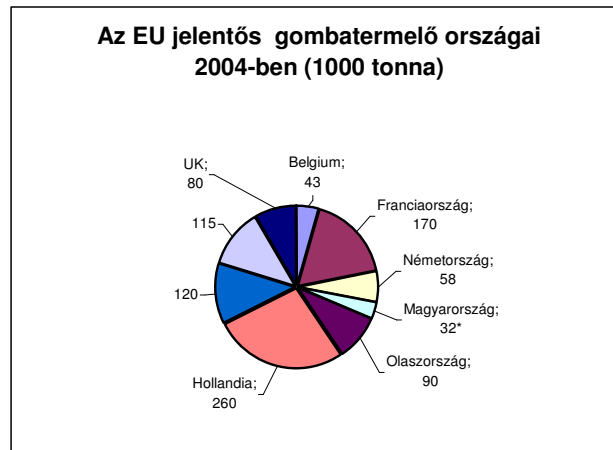

Forrás: FAO

2004-ben az Unió legnagyobb gombatermelőjeként, Hollandia a teljes uniós termésből mintegy 25%-ot termelt (3. ábra). Az új tagországok közül 120 ezer tonnás termeléssel, Lengyelország a piacvezető. A magyarországi külpiaci értékesítés szempontjából az említett két ország a

legjelentősebb versenytársnak számít.

3. ábra

Forrás: FAO, * becslés

A teljes hazai zöldségtermelésen belül a gombatermelés részaránya 1,8%. Az uniós teljes gombatermelésének pedig mintegy 3%-át teszi ki a magyarországi termelés (3. táblázat).

3. táblázat

Az EU és Magyarország gomba termelése, valamint zöldségtermelésen belüli részaránya (1000 tonna, %)

	2000	2001	2002	2003	2004
EU összes zöldség	66 704	64 828	62 901	64 072	63 638
ebből gomba	1 016	1 088	1 085	1 059	1 062
EU gomba/EU összes zöldség	1,5	1,7	1,7	1,7	1,7
Magyaró. összes zöldség	1 517	1 888	1 894	1 987	1 814
ebből gomba*	36	40	36	32	32**
Magyaró. gomba/ Magyaró. összes zöldség	2,4	2,1	1,9	1,6%	1,8
Magyaró. gombatermelés / EU gombatermelés	3,5%	3,7	3,3	3,0	3,0

** becslés

Forrás: FAO, Fruitweb*

A hazai gombatermesztés jelentős hányadát a csiperkegomba adja. Az összes gombatermesztés egyharmadát 2004-ben felvásárlás keretében értékesítették a termelők, amelynek nagyobb részét friss fogyasztás céljából értékesítették tovább (4. táblázat).

4. táblázat:

A termesztett gomba felvásárlásának aránya az összes gombatermésből (2004), %

	Részarány az összes gombatermésből
Felvásárlás összesen	30
ebből: ipari célra	9
frissen fogyasztásra	21

Forrás: KSH

2004-ben az átlagos nagybani piaci termelői ár 30%-kal haladta meg a felvásárlási termelői ár szintjét. (5. táblázat).

5. táblázat

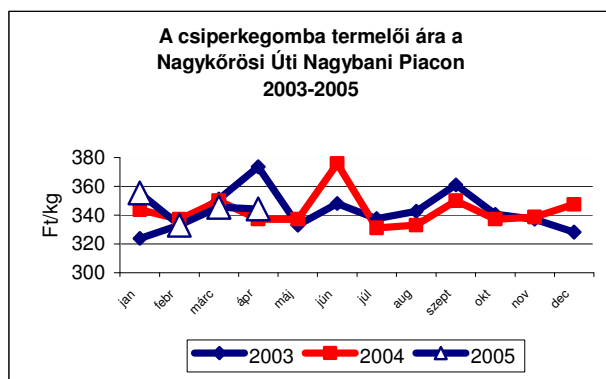
A friss fogyasztású csiperkegomba felvásárlási- és piaci termelői ára (2004)

	Ft/kg
Felvásárlási termelői ár	260,6
Nagybani piaci termelői ár	343,4

Forrás: AKI PÁIR, KSH

Megjegyezzük, hogy az átlagos, éves piaci termelői ár 2003 és 2004-ben nem változott, és 2005 első négy hónapjának termelői árai alapján várhatóan az idén sem számíthatunk jelentős áremelkedésre. Ugyanakkor a termelők költségei 2003-hoz viszonyítva feltehetően nőttek (4. ábra).

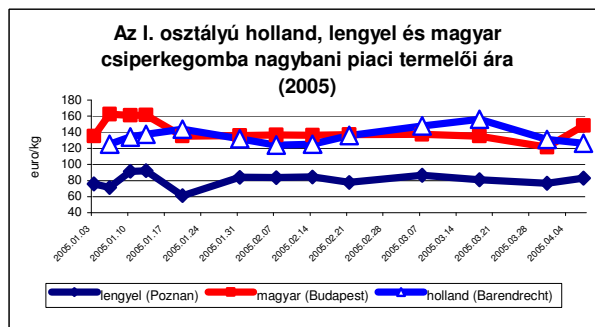
4. ábra

Forrás: AKI PÁIR

A csiperkegomba-kivitel szempontjából meghatározó versenytárs, Hollandia és Lengyelország piaci termelői árait az 5. ábra szemlélteti.

5. ábra

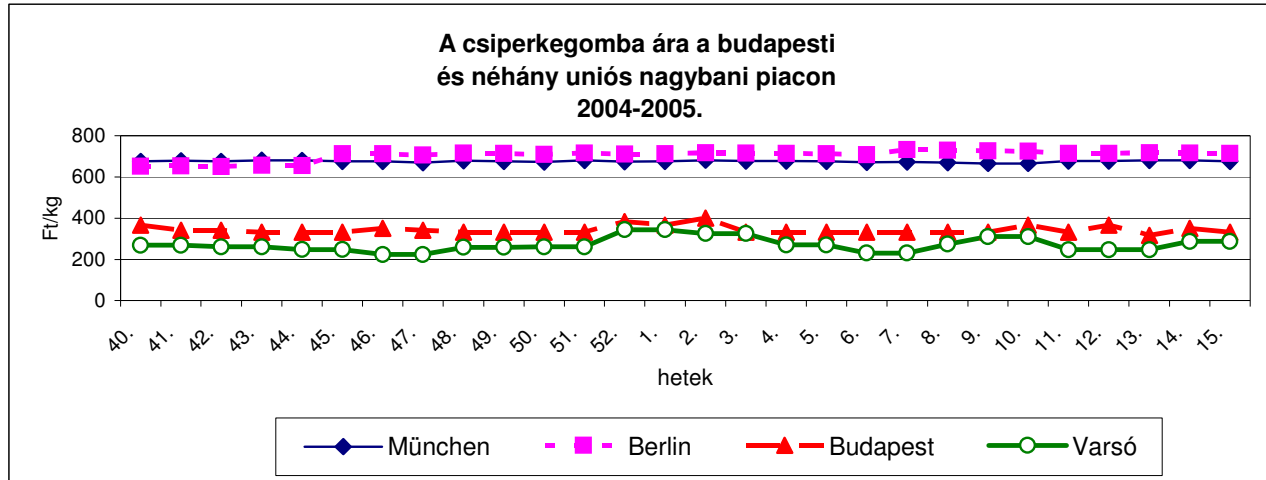

Forrás: AMISWEB

Az idei évben, az Unió felé jelentett lengyel termelői árak, jelentősen a hazaiak alatt helyezkedtek el. A holland termelői árak szintje pedig az átlagot tekintve közel azonos a magyaréval. A magyarországi kivitel szempontjából fontos német piacon, viszont lényegesen magasabb a csiperkegomba termelői ára (6. ábra). A bécsi piacon, a magyar termékkel egy időben megjelenő lengyel csiperkegomba piaci ára is kedvezőbb a magyar termék áránál (7. ábra). A hazai termék árának egybevetését a külpiacon elhelyezés szempontjából versenytárs országokéval indokolja, hogy a hazai gombatermelés 40-45 százaléka évente kivitelre kerül.

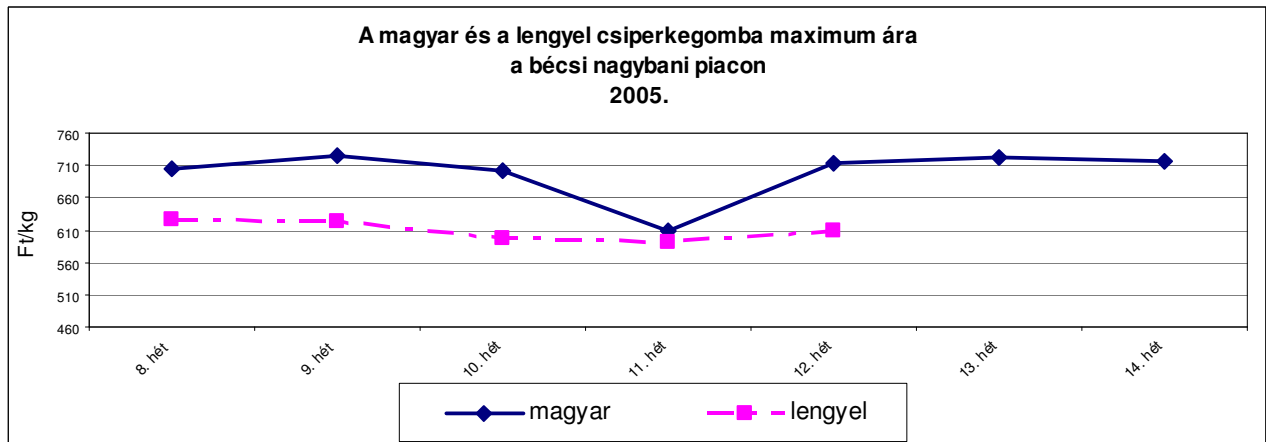
Az előzőekből jól látható, hogy a hazai termelésű csiperkegomba éves átlagos termelői ára, szemben a feltehetően növekvő költségekkel, az elmúlt két és fél évben lényegében nem emelkedett. A termékek külpiacon való elhelyezésének versenyében az árak stabilitása előnyt jelent. Az árak összehasonlítása alapján azonban jól látható, hogy a lengyel árak továbbra is lényegesen alacsonyabbak, a hollandoké viszont azonos színvonalú a hazai árakkal. Az elmúlt két évben tapasztalható árstabilitás a termék külpiacon való elhelyezése szempontjából valószínűleg kedvező volt (ez a termelői bevételeket is növelhette), ugyanakkor a belföldi értékesítést tekintve szerényebb bevételekkel párosulhatott a korábbi évekhez képest.

6. ábra

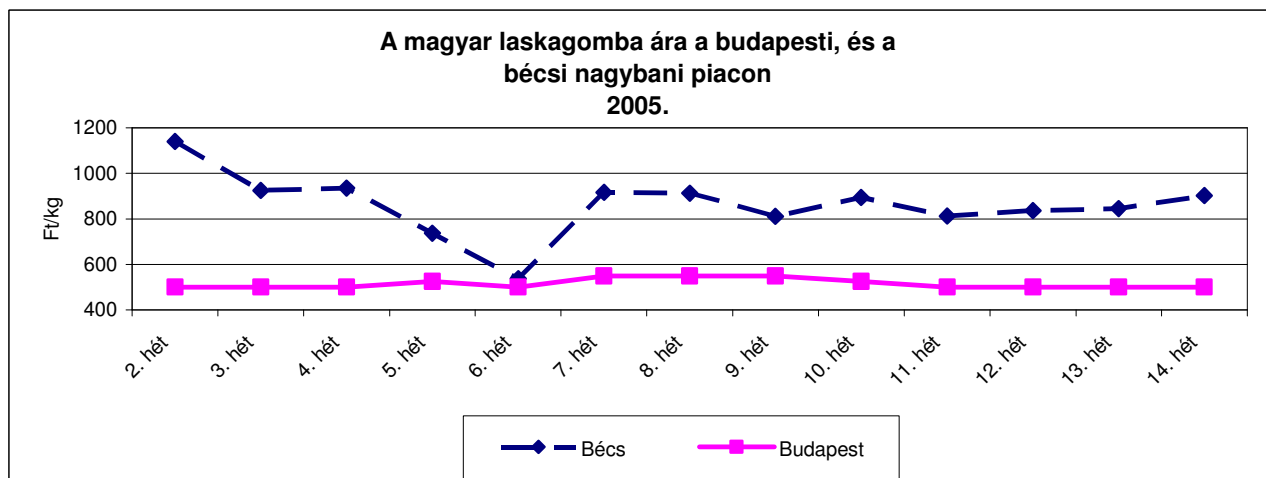
Forrás: ZMP, AKI PÁIR

7. ábra

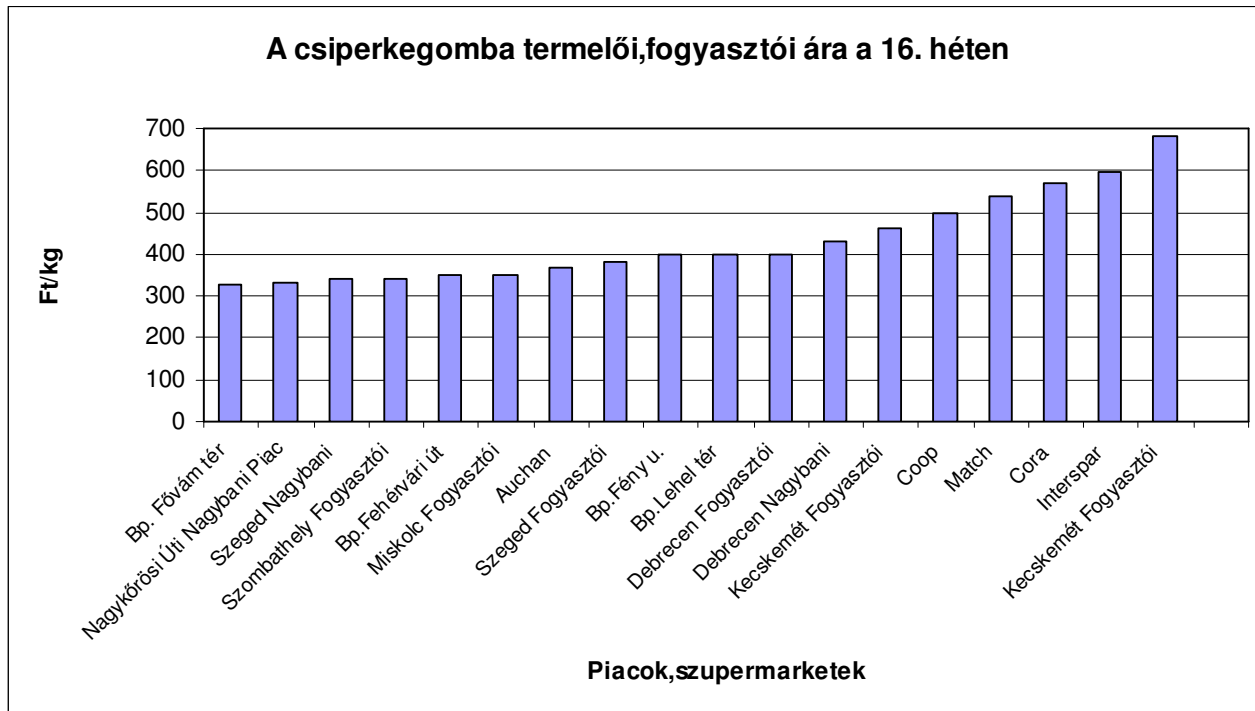
Forrás: <http://www.magwien.gv.at/ma59/>

8. ábra

Forrás: AKI PÁIR, <http://www.magwien.gv.at/ma59/>

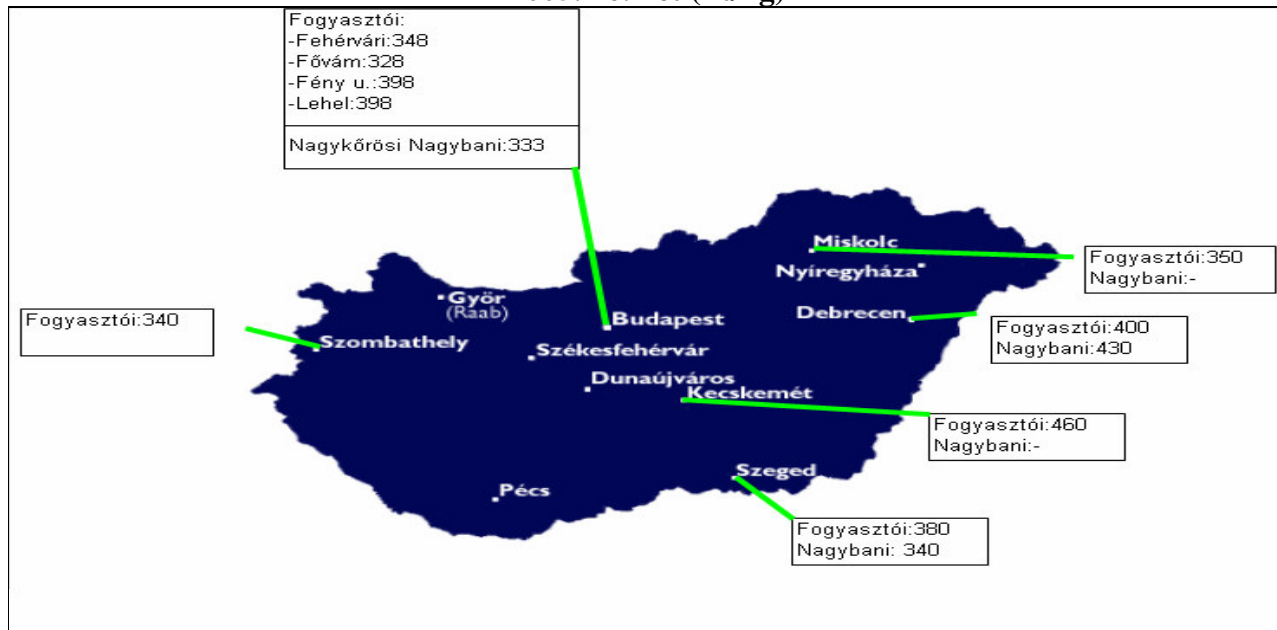
9. ábra

Forrás: AKI PÁIR

10. ábra

A csiperkegomba termelői és fogyasztói piaci ára 2005. 16. hét (Ft/kg)

Forrás: AKI PÁIR

6. táblázat

I. osztályú, belföldi zöldség – gyümölcs termékek leggyakoribb termelői ára
a Budapesti Nagykörösi Úti Nagybani Piacon

Ft/kg, db, csomó

Faj	Fajta	Mértékegys.	2004. 16. hét	2005. 15. hét	2005. 16. hét	2005. 16. hét / 2004. 16. hét [%]	2005. 16. hét / 2005. 15. hét [%]
Burgonya	Condor	Ft/kg	91,5	33	33	36,1	100,0
	Aladin	Ft/kg	-	34	37	-	108,8
	Desire	Ft/kg	86,5	30	30	34,6	100,0
	Új burgonya	Ft/kg	-	800	800	-	100,0
	Agria	Ft/kg	-	35	-	-	-
	Red-Scarlett	Ft/kg	-	40	-	-	-
Paradicsom	gömb	Ft/kg	450	475	425	94,4	89,4
	Fürtös	Ft/kg	-	565	550	-	97,3
Paprika	TV édes p.	Ft/db	92,5	60	55	59,4	91,6
	Hegyes p.	Ft/db	85	60	60	70,6	100,0
Uborka	Kígyó	Ft/kg	260	250	220	84,6	88,0
	Berakó(fürtös)	Ft/kg	-	340	-	-	-
Főzőtök	Cukkíni	Ft/kg	-	460	400	-	86,9
	Bébitök	Ft/kg	-	425	330	-	77,6
Sárgarépa	-	Ft/kg	86,5	50	50	57,8	100,0
	-	Ft/csomó	-	-	160	-	-
Petrezselyem	-	Ft/kg	280	150	120	42,8	80,0
	-	Ft/csomó	-	17,5	15	-	85,7
Fejes saláta	-	Ft/db	75	106	100	133,3	94,3
Jégsaláta	-	Ft/db	-	200	-	-	-
Fejes káposzta	Fehér	Ft/kg	28	21	22	78,6	104,7
	Vörös	Ft/kg	65	35	35	53,8	100,0
Kelkáposzta	-	Ft/kg	110	95	100	90,9	105,3
Karalábé	-	Ft/kg	35	75	80	228,6	106,6
	-	Ft/db	80	80	80	100,0	100,0
Karfiol	karfiol	Ft/kg	-	-	450	-	-
Retek	Hónapos	Ft/csomó	70	90	70	100,0	77,8
	Fekete retek	Ft/kg	45	35	33	73,3	94,3
Vöröshagyma	Barna héjú	Ft/kg	120,25	29,25	28,5	23,7	97,4
	Lila héjú	Ft/kg	120	70	70	58,3	100,0
	Zöldhagyma	Ft/csomó	-	60	50	-	83,3
Fokhagyma	Fokhagyma	Ft/kg	-	380	380	-	100,0
Spárga	fehér	Ft/kg	-	600	600	-	100,0
Alma	Granny S.	Ft/kg	150	150	150	100,0	100,0
	Idared	Ft/kg	100	95	100	100,0	105,3
	Jonagold	Ft/kg	-	100	100	-	100,0
	Jonagored	Ft/kg	-	100	100	-	100,0
	Jonathan	Ft/kg	75	77,5	75	100,0	96,7
	Starking	Ft/kg	105	105	110	104,7	104,7
	Golden	Ft/kg	130	130	140	107,7	107,6
Körte	Alex/Bosc K.	Ft/kg	320	245	260	81,2	106,1

Forrás: AKI PÁIR

7. táblázat

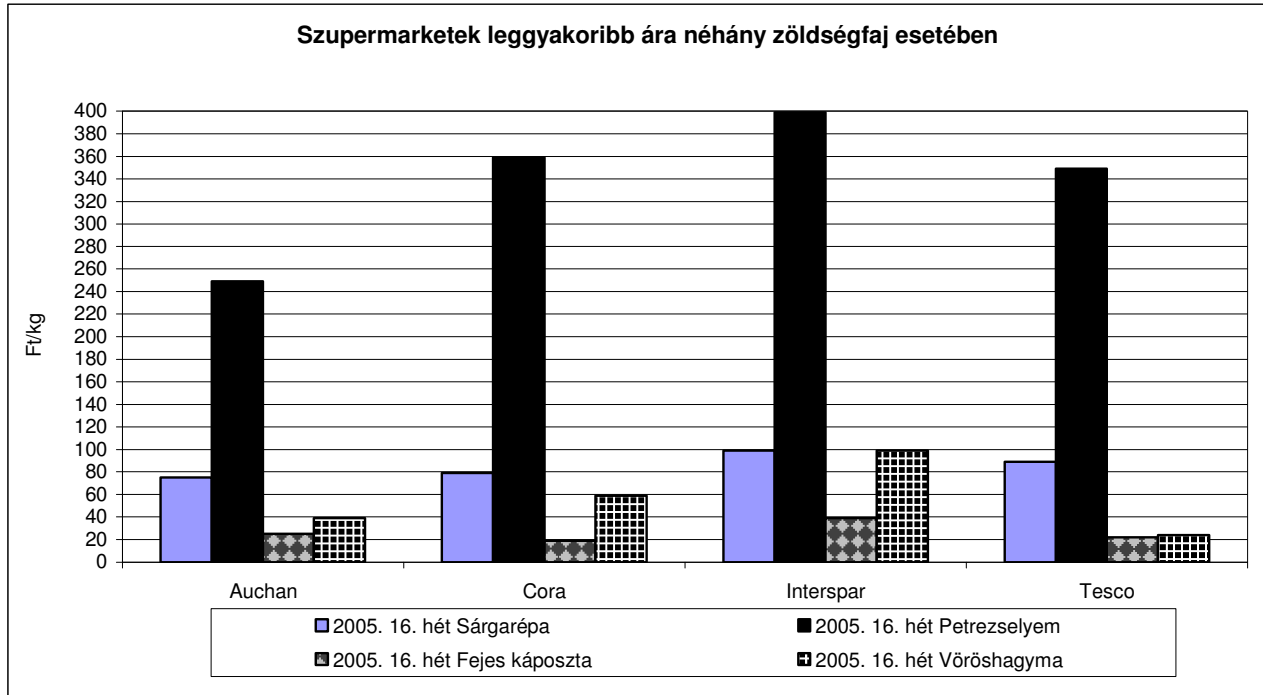
I. osztályú import zöldség – gyümölcs termékek leggyakoribb nagykereskedelmi ára
a Budapesti Nagykőrösi Úti Nagyban Piacon

Ft/kg, db

Faj	Fajta	Származási hely	Mértékegys.	2004. 16. hét	2005. 15. hét	2005. 16. hét	2005. 16. hét / 2004. 16. hét [%]	2005. 16. hét / 2005. 15. hét [%]
Burgonya	Condor	Hollandia	Ft/kg	88,5	-	-	-	-
	új	Marokkó	Ft/kg	-	180	-	-	-
		Töröko.	Ft/kg	-	140	-	-	-
Paradicsom	gömb	Jordánia	Ft/kg	-	200	-	-	-
		Olaszo.	Ft/kg	306,67	-	-	-	-
		Spanyolo.	Ft/kg	300	305	350	116,7	114,7
	Fürtös	Olaszo.	Ft/kg	-	300	-	-	-
		Spanyolo.	Ft/kg	-	340	400	-	117,6
		Töröko.	Ft/kg	-	240	-	-	-
	Koktél	Hollandia	Ft/kg	-	750	-	-	-
		Olaszo.	Ft/kg	-	750	-	-	-
Paprika	Kaliforniai	Spanyolo.	Ft/kg	800	510	500	62,5	98,0
Padlizsán	-	Hollandia	Ft/kg	-	550	-	-	-
		Spanyolo.	Ft/kg	-	500	450	-	90,0
Uborka	Kígyó	Hollandia	Ft/kg	-	240	-	-	-
		Spanyolo.	Ft/kg	200	-	-	-	-
Főzőtök	Cukkíni	Olaszo.	Ft/kg	500	413,33	-	-	-
		Spanyolo.	Ft/kg	500	400	-	-	-
Sárgarépa	-	Ausztria	Ft/kg	110	-	-	-	-
		Belgium	Ft/kg	110	90	90	81,8	100,0
		Hollandia	Ft/kg	-	80	80	-	100,0
Kelkáposzta	-	Olaszo.	Ft/kg	-	190	160	-	84,2
Karlábé	-	Németo.	Ft/db	-	70	-	-	-
		Olaszo.	Ft/db	96	-	-	-	-
Karfiol	karfiol	Franciao.	Ft/kg	-	190	190	-	100,0
Vöröshagyma	Barna héjú	Hollandia	Ft/kg	120	-	-	-	-
	Lila héjú	Hollandia	Ft/kg	120	-	-	-	-
Alma	Idared	Olaszo.	Ft/kg	226,67	-	200	88,2	-
	Starking	Olaszo.	Ft/kg	-	220	240	-	109,1
	Golden	Olaszo.	Ft/kg	250	226,67	235	94,0	103,6
Körte	Alex/Bosc	Olaszo.	Ft/kg	320	-	-	-	-
	Vilmos	Argentina	Ft/kg	355	-	-	-	-
	nem jelölt	Argentina	Ft/kg	-	267	-	-	-
		Chile	Ft/kg	-	330	-	-	-
		Spanyolo.	Ft/kg	-	230	-	-	-
Banán	-	Brazília	Ft/kg	-	289	-	-	-
		Costa Rica	Ft/kg	216,67	275,5	261	120,4	94,7
		Ecuador	Ft/kg	220,33	287,5	-	-	-
		Honduras	Ft/kg	200	-	-	-	-
		Kolumbia	Ft/kg	225	287	276	122,6	96,2

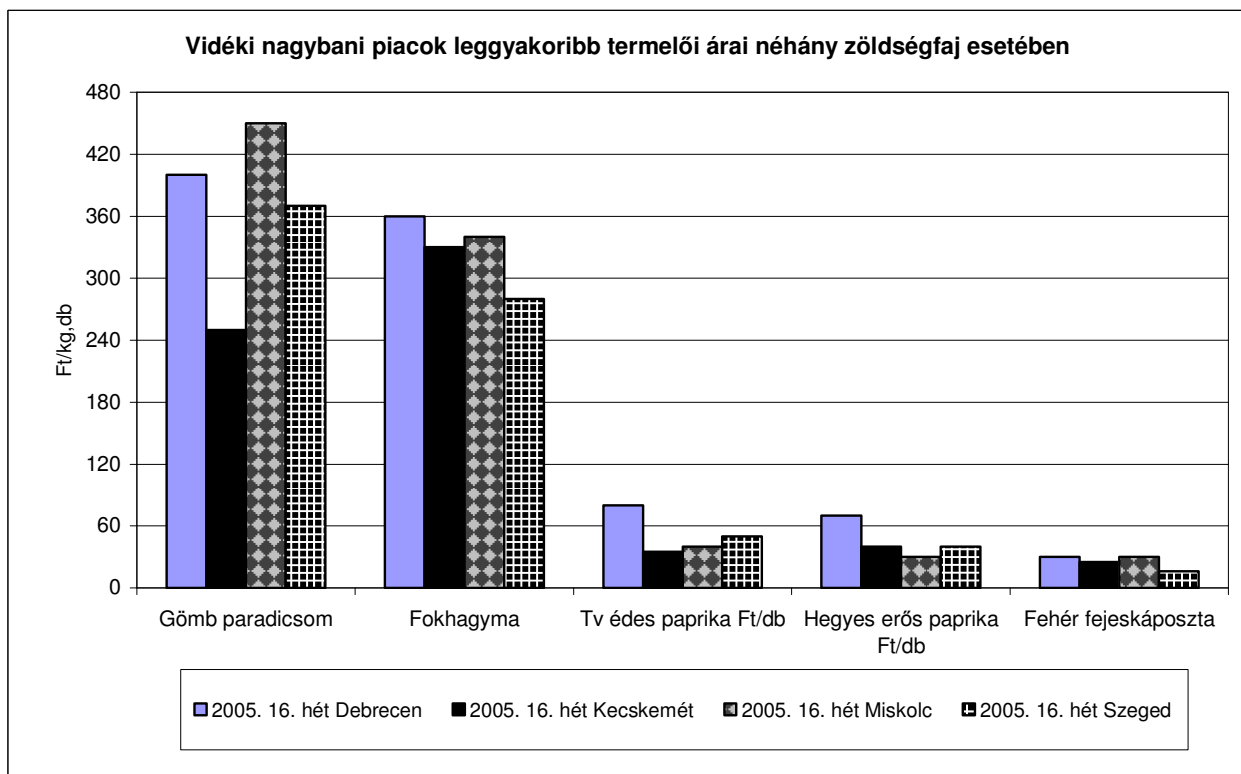
Forrás: AKI PÁIR

11. ábra

Forrás: AKI PÁIR

12. ábra

Forrás: AKI PÁIR

8. táblázat

Zöldség-gyümölcs árak egyes európai nagybani piacokon

M.e. : Ft/kg, db, csomó

Termék	Származás	Méret	Kiszerezés	Hamburg		München		Berlin		Származás	Bécs	
				min	max	min	max	min	max		min	max
				2005./16. hét								2005./15. hét
Fejeskáposzta	belföldi		100 kg	35	65	50	60	45	70	magyar	209	221
Kelkáposzta	olasz		100 kg	124	149	174	199	149	174	olasz	177	234
Vöröshagyma	belföldi	40-70 mm	25 kg	-	-	40	45	40	55	belföldi	25	69
Sárgarépa	belföldi		100 kg	92	124	82	94	97	124	belföldi	123	197
Torma	belföldi		100 kg	-	-	571	646	-	-	belföldi	443	541
Zeller	belföldi		100 kg	99	137	87	112	99	124	belföldi	123	148
Paradicsom	spanyol	47-57mm	6 kg	228	311	186	248	207	269	belföldi	295	738
Zöldbab	afrikai	zöld	100 kg	559	658	571	646	497	621	török	135	676
Spenót	belföldi		100 kg	248	323	248	273	224	298	belföldi	246	615
Brokkoli	olasz		100 kg	397	546	323	397	348	497	olasz	271	531
Alma (Elstar)	belföldi	70-80 mm	100 kg	129	144	161	174	137	161	belföldi	98	221
Alma (Pink L.)	olasz	70mm+	100 kg	323	348	323	397	323	360	olasz	197	295
Zöldborsó	olasz		100 kg	845	944	745	845	-	-	olasz	984	1107
Rebarbara	belföldi		100 kg	199	273	286	298	186	248	belföldi	443	443
Cukkini	spanyol	14-21 cm	100 kg	199	298	273	323	224	298	török	172	271
Fokhagyma	spanyol		100 kg	397	472	472	522	397	472	magyar	443	443
Laskagomba	belföldi		1 kg	994	1242	994	1118	944	1118	magyar	566	738
Csiperkegomba	lengyel		100 kg	447	944	559	696	397	869	magyar	369	640
Kínai kel	spanyol		100 kg	224	286	248	273	211	248	magyar	320	369
Narancs	olasz		100 kg	-	-	248	298	273	323	olasz	123	344

Termék	M.e.	Budapest		Varsó (PL)		Lublin (PL)		Poznan (PL)		Prága (CZ)		Szlovákia	
		2005/16		2005/16		2005/16		2005/16		2005/16		2005/16	
		min	max	min	max	min	max	min	max	min	max	min	max
Alma	kg	70	181	54	119	48	103	60	103	58	97	88	158
Körte	kg	241	281	137	191	119	280	119	179	125	211	123*	220*
Citrom	kg	191	211	191	239	203	268	209	239	117	208	135	189
Narancs	kg	161	181	179	239	119	268	191	227	100	146	98	188
Mandarin	kg	171	191	197	328	179	298	209	328	100	132	142	180
Banán	kg	262	277	222	255	227	274	242	258	206	233	214	265
Fejes saláta	db	100	117	75	93	75	99	60	89	66	66	37	69
Salátauborka	kg	201	241	-	-	239	268	237	239	-	-	188	251
Paradicsom	kg	401	451	358	447	328	477	447	457	-	-	201	302
Fejes káposzta	kg	20	28	18	24	24	39	24	26	29	29	35*	58*
Sárgarépa	kg	50	60	42	72	24	48	-	-	66	66	22	57
Cékla	kg	30	40	24	30	24	36	24	30	-	-	35*	58*
Vöröshagyma	kg	27	33	12	21	12	24	12	24	17	17	16	44
Póréhagyma	kg	-	-	149	197	119	209	119	143	-	-	-	-
Petrezselyemgyökér	kg	120	150	143	179	119	215	119	131	-	-	95	125
Csiperkegomba	kg	301	334	179	268	209	298	224	239	-	-	353	441
Burgonya	kg	30	40	24	29	24	30	20	27	-	-	26	44

• Import
Forrás: ZMP

Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piac-árinformációs Szolgálat